

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การ
แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ศุภชัย โสมาศรี^{1*} พิมล วิเศษสังข์² สมาน อัสวภูมิ³

นักศึกษาลัทธิศรัทธาธรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

^{2,3}อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

*Corresponding author e-mail: Supachai.promjarean@gmail.com Tel. 0611460185

² Corresponding author e-mail: info@sskru.ac.th Tel. 0813936202

³ Corresponding author e-mail: samubon@hotmail.com Tel. 0984262614

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 317 คน ได้จากการสุ่มแบบชั้นภูมิเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุดได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านสร้างบรรยากาศองค์การนวัตกรรม ด้านการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และด้านการบริหารความเสี่ยง 2) ระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุดได้ดังนี้ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านความรอบรู้ของบุคคล และ 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.88

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; องค์การแห่งการเรียนรู้; ผู้บริหารสถานศึกษา

* Received: 2025-07-29, Revised: 2025-11-12, Accepted: 2025-11-13

The Relationship between the Innovative Leadership of School Administrators and Being of Learning Organization of Secondary schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3

Supachai Somasri^{1*} Pimon Wisedsang² Saman Asawapoom³

Master of Education Program in Educational Administration, Sisaket Rajabhat University

Lecturer of Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University

¹Corresponding author e-mail: Supachai.promjarean@gmail.com Tel. 0611460185

² Corresponding author e-mail: info@sskru.ac.th Tel. 0813936202

³ Corresponding author e-mail: samubon@hotmail.com Tel. 0984262614

ABSTRACT

The objectives of this research were to study 1) the level of innovative leadership of schools administrators of schools 2) the level of being learning organization of schools; and 3) the relationship between innovative leadership of school administrators and the being learning organization of schools. This research is a quantitative study. The research sample consisted of 317 teachers in schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3, obtained by stratified random sampling in proportion to the size of schools. The employed research instrument was a rating scale questionnaire on innovative leadership of school administrators and the being learning organization of schools, with reliability coefficients of .94. Statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient. Statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean. Research findings showed that 1) both the overall and specific aspects of innovative leadership of school administrators of schools were rated at the high level; the specific aspects of innovative leadership could be ranked based on their rating means from top to bottom as follows: The innovative participation and teamwork, the vision to change, the creating an atmosphere of innovation organization, the innovation creative thinking and the risk management, respectively; 2) both the overall and specific aspects of being learning organization of schools were rated at the high level; the specific aspects of being learning organization could be ranked based on their rating means from top to bottom as follows: the innovative collaboration and the teamwork participation, the aspect of creating shared vision, the aspect of systematic thinking, the information and communication technology and the aspect of personal mastery, respectively; and 3) the overall innovative leadership of school administrators correlated positively with the overall being learning organization of schools at the high level ($r = 0.88$), which was significant at the .01 level.

Keywords: Innovative leadership of schools; Learning organization of schools; School Administrator

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้าน วิทยาการ สังคม เศรษฐกิจ ฐานความรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในทุกมิติของการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ถูกขับเคลื่อนโดยสามกระแสหลัก ได้แก่ กระแสโลกาภิวัตน์ กระแสการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด และกระแสความใหญ่ของเงินทุน ซึ่งเทคโนโลยีทางการเงินและการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัล ทำให้เงินทุนกลายเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดทิศทางของโลกยุคใหม่ (ธานินทร์ เอื้ออภิศร, 2017) ส่งผลให้การศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การศึกษาของประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับพลวัตทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต ตามแนวทางของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ซึ่งได้กำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาไทยให้มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับให้มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ และการยกระดับสมรรถนะของผู้เรียนให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกาภิวัตน์อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมา ยังคงประสบกับปัญหาเชิงโครงสร้างและการบริหารที่ไม่สามารถนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิรูปการศึกษาที่มักให้ความสำคัญกับระบบการจัดการมากกว่าการพิจารณาต้นตอของปัญหาการเรียนรู้ อย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้แนวทางการปฏิรูปหลายประการขาดประสิทธิผล และไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ประเทศไทยจึงได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาโดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างผ่าน พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่เปิดโอกาสให้พื้นที่สามารถออกแบบการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นอิสระ คล่องตัว และเหมาะสมกับบริบทของตนเอง (สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา, 2562) พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็นกลไกหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาแนวทางจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละท้องถิ่น โดยเน้นการออกแบบ ทดลอง และพัฒนาแนวปฏิบัติที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งผลลัพธ์จากการดำเนินงานสามารถนำไปปรับใช้หรือขยายผลสู่พื้นที่อื่นได้อย่างเป็นระบบ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างด้านการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการในระดับพื้นที่และประเทศ (จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์, 2562) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2562 กำหนดให้จังหวัดศรีสะเกษอยู่ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจหลัก 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) พัฒนาและออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาและการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา 3) กระจายอำนาจให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัว และ 4) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง

ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลายและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านเทคโนโลยี แนวคิดการจัดการศึกษา และข้อจำกัดของทรัพยากรในการบริหารจัดการสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารหลายรายยังขาดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ใน

การบริหารงานให้สอดคล้องกับพลวัตของยุคสมัย ไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทใหม่ ๆ รวมถึงภาวะผู้นำที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างเต็มที่ และการบริหารงานภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากร ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปารวี บุญเพชร, 2564) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นและสำคัญสำหรับสถานการณ์ในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง และเป็นรูปแบบการบริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อส่งเสริมการสร้างสรค์นวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน (Horth, 2014) พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พุทธศักราช 2562 ได้เปิดโอกาสให้สถานศึกษานำร่องสามารถพัฒนาและออกแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ส่งเสริมการบริหารงานแบบอิสระ เพื่อสร้างนวัตกรรมและยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง การนำภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้กับบทบาทของผู้บริหารในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จึงเป็นแนวทางที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและสร้างวัฒนธรรมของการเรียนรู้ได้อย่างยั่งยืน

ในยุคของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว องค์กรที่ไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้ ย่อมมีแนวโน้มที่จะล้มล้าง สูญเสียความสามารถในการแข่งขัน และหมดความน่าเชื่อถือจากสังคมในที่สุด ปัจจุบันองค์การภาคีราชการของประเทศไทยจำนวนมากยังประสบกับปัญหาการบริหารงานแบบรวมศูนย์ ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ รวมทั้งยังมีค่านิยมและทัศนคติที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาองค์กร อีกทั้งยังขาดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการงานอย่างมีประสิทธิภาพ (เนตร์พัฒนา ยาริราช, 2558) สถานศึกษาในฐานะที่เป็นองค์การภาครัฐและเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษา จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทบาทการให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) อีกทั้งต้องพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ องค์กรจำเป็นต้องมีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงให้ทันความก้าวหน้าของความรู้ใหม่ ดังนั้นการพัฒนานวัตกรรมภายในองค์กรจึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถสร้างความเข้มแข็งภายในองค์กร และสามารถปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในระดับประเทศและระดับโลก โดยมีเป้าหมายเพื่อความอยู่รอด การเติบโต และการยกระดับสมรรถนะในการแข่งขันอย่างยั่งยืน (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2555)

งานวิจัยนี้ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยศึกษาขอบข่ายภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการวางแผนพัฒนาการบริหารนวัตกรรมและการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 1,768 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 196 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,572 คน ปีการศึกษา 2567

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาที่จัดให้มีการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) และนำไปเทียบสัดส่วน ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน และครูผู้สอน จำนวน 282 คน ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ สร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมทุกประเด็นที่ต้องการทดสอบเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklists) ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 28 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 28 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ (Index of item congruence : IOC) ซึ่งแบบสอบถามมีค่า IOC ทั้งฉบับ 0.67-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.80 แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยประสานงานกับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อขออนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3

จากนั้นจึงนำหนังสือและแบบสอบถามจำนวน 317 ฉบับไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนตอบภายใน 10 วัน พร้อมทั้งติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ส่งคืน และแจกซ้ำในกรณีที่สูญหายหรือไม่สมบูรณ์ โดยขยายเวลาเพิ่มอีก 5 วัน สุดท้ายได้รับแบบสอบถามคืนครบ 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ก่อนนำไปตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกความถี่ (Frequency) และหาค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage)
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
- 3) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
- 4) การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 สถิติที่ใช้ คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficients)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	3.65	0.38	มาก
2. ด้านการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม	3.56	0.50	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม	3.70	0.43	มาก
4. ด้านการบริหารความเสี่ยง	3.54	0.45	มาก
5. ด้านสร้างบรรยากาศองค์การนวัตกรรม	3.63	0.45	มาก
โดยรวม	3.61	0.34	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$)

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงตามลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม ($\bar{x} = 3.70$) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 3.65$) ด้านสร้างบรรยากาศองค์การนวัตกรรม ($\bar{x} = 3.63$) ด้านการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ($\bar{x} = 3.56$) และด้านการบริหารความเสี่ยง ($\bar{x} = 3.54$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	3.68	0.47	มาก
2. ด้านความรอบรู้ของบุคคล	3.65	0.48	มาก
3. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.66	0.38	มาก
4. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม	3.71	0.54	มาก
5. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	3.75	0.59	มาก
โดยรวม	3.68	0.43	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงตามลำดับ คือ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ($\bar{x} = 3.75$) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{x} = 3.71$) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.68$) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{x} = 3.66$) และด้านความรอบรู้ของบุคคล ($\bar{x} = 3.65$) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้					
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_{tot}
X_1	.531**	.652**	.513**	.574**	.555**	.656**
X_2	.635**	.633**	.452**	.678**	.652**	.717**
X_3	.647**	.654**	.510**	.705**	.695**	.753**
X_4	.439**	.496**	.378**	.649**	.432**	.561**

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร		ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้				
สถานศึกษา		Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_{tot}
X_5		.657 ^{**}	.717 ^{**}	.481 ^{**}	.648 ^{**}	.638 ^{**}
X_{tot}		.757 ^{**}	.816 ^{**}	.602 ^{**}	.847 ^{**}	.773 ^{**}

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา (Y_{tot}) โดยรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.889$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม (X_5) กับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด ($r_{xy} = 0.753$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมถึงพัฒนาจัดให้มีโครงการผู้บริหารสถานศึกษาให้มีวิสัยทัศน์ที่มุ่งยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีอย่างเป็นรูปธรรม ยังมีการส่งเสริมทักษะ ความสามารถ และศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาศักยภาพในการสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา อีกทั้งยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการผลิตผลงานร่วมกัน อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพขององค์กรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนร่วมเห็นคุณค่าของนวัตกรรม เป็นการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่การต่อยอดแนวคิดเชิงนวัตกรรม และการบริหารจัดการที่มีวิสัยทัศน์ มุ่งเน้นการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี มีการถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้เกิดผลงานนวัตกรรมที่ทำนาย และสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีม ซึ่งนำไปสู่ความสุขในการทำงานและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน องค์กรยังมีการบริหารจัดการปัจจัยและกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ผ่านการวางแผน วิเคราะห์ ระบุความเสี่ยง กำหนดแนวทางควบคุม และดำเนินการตรวจติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Muhammad Ubaidillah (2012) อธิบายว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นลักษณะภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความพร้อมในการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรมรวมถึงผู้บริหารซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษา ต้องแสดงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่กล้าเปลี่ยนแปลงในหลากหลายด้าน

เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและปรับปรุงโครงสร้างการบริหารให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฐิตินันท์ นันทศรี (2563) ได้อธิบายว่าพฤติกรรมผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา หมายถึง การนำแนวคิดและวิธีการเชิงนวัตกรรมมาปรับใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกมิติ ทั้งด้านการบริหารจัดการ กระบวนการทำงาน และการนำองค์กร โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้น และสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ใช้ความรู้ ทักษะ และวิธีการใหม่ ๆ ในการพัฒนาระบบงาน หรือกระบวนการอย่างสร้างสรรค์ในการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมใน หลายด้าน ทั้งในด้านการทำงานร่วมกันอย่างมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม การแสดงออกทางความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ด้านการปฏิบัติหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ และด้านการมีบุคลิกภาพที่สะท้อนความเป็นผู้นำเชิง นวัตกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรพรรณ ประมุล (2565) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะ ผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ เชือกพรหม (2565) ได้ ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร นวนทอง (2565) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะมีการกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์ที่ส่งเสริมให้บุคลากรมีทัศนคติที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เปิดรับการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ และมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองและทีมงาน ทั้งนี้ สถานศึกษายังเปิด โอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการแสดงความคิดเห็น การวางแผน และการกำหนดกลยุทธ์ผ่านการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การสนทนา การอภิปราย และการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการพัฒนา ผู้บริหารให้มีศักยภาพในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ซึ่งกระบวนการ ดังกล่าวส่งผลให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการเพิ่มพูนความรู้และสมรรถนะ อันนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานขององค์การ และสามารถปรับตัวได้อย่างต่อเนื่องท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใน สภาพแวดล้อมทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Senge (2006) ที่กล่าวว่า การขับเคลื่อนองค์การให้เป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลควบคู่กับการ พัฒนาศักยภาพของทีมงานผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยในการกำหนดทิศทาง ร่วมกันของทีม สร้างความเข้าใจเชิงระบบ และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ที่น่าไปสู่การปรับปรุงแนวทางการ ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยการเรียนรู้เป็นทีมยังส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนอย่างลึกซึ้ง อันเป็นรากฐาน สำคัญของการเกิดนวัตกรรมภายในองค์การ และเป็นกลไกที่หลอมรวมการเรียนรู้เข้ากับการปฏิบัติงานในชีวิต จริงได้อย่างกลมกลืนและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กนกศักดิ์ ทินราช (2566) ที่กล่าวว่า การจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมให้องค์การมีลักษณะของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะในบริบทของยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในมิติด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทำให้สถานศึกษาต้องแข่งขันด้วยองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย การจัดการความรู้ จึงมิใช่เพียงการรวบรวมข้อมูล หากแต่เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาบุคลากรให้สามารถแปลงข้อมูลจากทั้ง ภายในและภายนอกองค์การไปสู่การพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด และการปรับตัวเชิงรุก อันนำไปสู่การ ยกระดับศักยภาพของตนเองและผู้เรียน พร้อมทั้งสามารถบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นรูปธรรม และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร์ทิพย์ ธาดานิติวิทยุ (2567) เรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการศึกษาของ เทวตา สหัสธารา (2567) เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khamis (2012) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัย พบว่า ระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานกันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีความสัมพันธ์กันสูง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม ด้านสร้างบรรยากาศองค์การนวัตกรรม และด้านการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีความสัมพันธ์กันสูงกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยิ่งพบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และด้านการบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีความสัมพันธ์กันปานกลางกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีทัศนคติและแนวทางการบริหารที่สนับสนุนการเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน และการสร้างสรรค์นวัตกรรมภายในสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณพันธ์ ทะปัญญา (2567) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิยะดา เจียวรัมย์ (2567) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการศึกษาผู้วิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริการความเสี่ยง ซึ่งเป็นด้านที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะด้านการขับเคลื่อนนวัตกรรม โดยนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และยังคงควบคุมการดำเนินงานที่จะทำให้เกิดความเสียหายในการปฏิบัติงานของบุคลากร พร้อมหาวิธีแก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติทั้ง

ความสำเร็จและความล้มเหลว อันเกิดจากการปรับเปลี่ยนวิธีการใหม่ และประเมินผลในการบริหารความเสี่ยง อย่างเป็นระบบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

1.2 จากการวิจัยพบว่าความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เมื่อวิเคราะห์ด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความรู้ของบุคคล ซึ่งเป็นด้านที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สภาพแวดล้อมสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะของบุคลากรให้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ใฝ่รู้ในสิ่งใหม่อยู่เสมอ และสามารถขยายขีดความสามารถในการทำงานให้เกิดความเชี่ยวชาญ สร้างองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรม เข้าใจความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ภายในองค์กร สามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ และสถานศึกษาควรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของบุคลากร และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 การศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา นำความรู้ ทักษะกระบวนการหรือวิธีการต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารและการจัดการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นขององค์กรแห่งการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรให้ก้าวสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กนกศักดิ์ ทินราช และ วิภาดา ประสารทรัพย์. (2566). การจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ครั้งที่ 5*. (น.716-724). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว).
- จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์. (2562, 14, พฤศจิกายน). การจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในมุมมองของ พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. <https://www.edusandbox.com>
- ชรินทร์ทิพย์ ธาดานิธิบุญญ และธดา สิทธิธาดา. (2567). แนวทางการพัฒนาการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 8(2), 153-168.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). ไทยเนรมิตกิจอินเตอร์โพรเกรสซิฟ.
- ฐิตินันท์ นันทศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เทวตา สหัสสธรา และสุธาสินี แสงมุกดา. (2567). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นบุรี. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*, 7(3), 233-245.
- ธานินทร์ เอื้ออภิธร. (2017). มนุษย์จะสร้างทักษะ-การเรียนรู้ใหม่ เพื่อรับมือความเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างไร *The Standard*. <https://thestandard.co>
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2558). *การพัฒนาองค์การและการเปลี่ยนแปลง*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ปาริฉัตร นวนทอง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13*. (น. 21-28). มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.
- แพรวพรรณ เปรมลาภ. (2565). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2549). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลของภาวะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิยะดา เจียวรัมย์, ศุภณภฤช ยอดสละ และพนา จินดาศรี. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 18(1), 109-121.
- สมพงษ์ เชือกพรหม. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 19(86), 123-138.

- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2555). แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (CONCEPT OF INNOVATION FOR SCHOOL MANAGEMENT IN THE 21ST CENTURY). *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14(2), 117-128.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล* (พิมพ์ครั้งที่ 1). ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. (2562). *พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. <https://www.ratchakitcha.soc.go.th> สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579* (พิมพ์ครั้งที่ 1). พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อรรถพันธ์ ทะปัญญา, ผกาภรณ์ บุสบัง, สุชาติ ใจภักดี, สุวิมล ไชยพันธ์พงษ์ และพิชญนนท์ วงค์หาญ. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดพะเยา. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 10(2), 1-17.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5rd ed). Harper Collins Publishers.
- Horth, D. (2014). *Innovation leadership: How to use innovation to lead effectively, work collaboratively, and drive results*. (1nd ed.). Center for Creative Leadership.
- Khamis, V. (2012). Posttraumatic Stress and Worry as Mediators and Moderators between Political Stressors and Emotional and Behavioral Disorders in Palestinian Children. *International Journal of Psychology*, 47(1), 133-141.
- Muhammd, A. (2012). Innovative Leadership by School Principals: Embedding Information Communication and Technology in Kuwaiti Schools. *Journal of International Education Research-Fourth Quarter*, 4(8), 112-145.
- Senge, P. M. (2006). The Fifth discipline: The art and practice of the learning Organization. *Journal of Education and Innovation*, 14(12), 130-133.